

A VÁROS

Hasonlóan az olasz reneszansz városállamokhoz, most a mecénás, a művészetet igénylő, magához vonzó s magából kitermelő – egy olyan város, ahol az érkezőt az első benyomás, a kibontakozó nagyszerű építészeti egység és a táj elemi ereje fogadja és igézi meg. Salgótarján a legszebb itáliai város- és térélmények nagylélegzetű együttesével ajándékozza meg az utast. Ez a benyomás fokozódik, ha a múltat és a fejlődés lehetőségeit számbavesszük és a látvány érzéki öröme mögött az erőfeszítést, az akaratot és a célt megismertük.

A kibontakozó keret befogadja, önmaga hatását sokszorozza, visszhangozva erősíti fel és ebben a környezetben hitele van a kimondott szónak – megvalósult realitás, beton és üveg aranyalapjáról röppen fel.

Madách neve így, itt, már nem utópia, de megújulás, valóság: s a gyötrő magány, a sztregovai sors tragikumai s a rettegés, talán egy pillanatra kilobban, a rend, az arányok együttesének örömet adó párbeszédnek oltalmában.

A tér, a három oldalról körülfogott szürke és kvadratikus rend, ahol egy optimista falanszter kórusa zeng hatalmas nemet a gonoszra, gyönyörű fényes csengő igent a szépre, jóra, igazra, alkotóra, szeretőre és szeretetre s az alkotásra magára, mert csak az alkotás lehet az igaz, a megváltó, a sárból, füstből kiemelő, az IGAZSÁG.

S a felvillanó látomás megidézője, a gyorsan változó felhők derékszögbe s mértani rendbe törő sürgésben, fel-felgyullad az őszi napsugárban, gyanútlanul és magabiztosan emelkedik ki a völgyből, nekikönyökölve a dombnak, otthonosan és nyugodtan ragyogtatva üveg átlátszó palástját, kitarva vérkeringését s lélegzését, magányosan, csoportosan ki-be lüktető ritmusát.

KASS JÁNOS

